

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-és szám.

Avó a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdásza
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők

Telefon szám 11.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felkötő szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egyszerre ———— 12 Ft.

Félévre ———— 6 „

Negyedévre ———— 3 „

Egy hóra ———— 1 „

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés irodákban.

Megjelenik minden nap

szombat és ünnepek kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 282. szám.

Hétfő, december 7.

A parlamenti helyzet.

Nagybecskerek, december 7.

A képviselőház megalakult s a legközelebbi időre meg van állapítva a munka-programm. A kormány mindenekelőtt a négy hónapos indemnitás tárgyalását kívánja, e mellett a felirati bizottság elkészülhet javaslatával s a Ház elé terjesztheti azt, közben a pénzügyi bizottság a jövő évi költségvetéssel foglalkozhatik. Sürgős elintéztést követel az ujonczozási törvény, melyet a folyó évről elhalasztani nem lehet. Alig egy hónapi rövid időtartam alatt tehát meglehetősen fontos feladatok torlódnak össze és most az a kérdés, minő kilátások nyílnak számukra.

Magától értendőleg helyén való itt az ellenzéki pártok magatartását mérlegelni. Mert ami a szabadelvű pártot illeti, ennek szándékai felett felesleges fejtegetésekbe bocsátkozni. Egységes minden tagjában, munkakedvvel, a kormány, különösen a miniszterelnök iránt való szellemi odaadással telve, áldásos tevékenység kifejtése után vágyakozik e párt és legyenek bár még oly fontosak a legközelebbi teendők, jelentőségben visszamaradnak a buzgóság mögött, mely a nagy szabadelvű többséget áthatja.

Minden szóbeszéd holmi kilépésekről, vagy a szabadelvű párt kebelében kitörni készülő meghasonlásról csak üres agyrem, arra is alig elég jó, hogy az ellenzék számára egy kicsinyke reményt felcsillámlani engedjen. Amde milyen lesz az ellenzéki pártok magatartása.

Ha minden jel nem csal, a halált megvető elszántság, hogy a késhegyig menő harcot rögtön megkezdik, gyorsan elillan.

Ugy látszik, az indemnitás ellen még csak egy szelid obstrukcióra sem gondolnak. Annyi nyugodt megfontolást csak megőriztek maguknak, hogy belássák, miként ez kárba vészett fáradság lenne.

Még abban az esetben is, ha sikertülne ebben az esztendőben agyonbeszélni az indemnitást, ez nem bírná a kormányt arra, hogy helyét elhagyja. Ellenkezőleg, a képviselőház tulnyomó többségének akaratára támaszkodva, okvetlen eleget tenne annak a szükségességnek, hogy az állami funkciók fentartásáról a saját felelősségére gondoskodjék. És amily bizonyos, hogy indemnitás és költségvetés nélkül is fedezni kell a hadsereg kiadásait, a hivatalnokok fizetését, az államadósságok kamatait, ép oly bizonyosan megkapná a kormány a jövő évben a jóváhagyást a saját felelősségére teljesített kiadásokért. E felett előre láthatólag nem fog heves vita kifejlődni.

Ami a felirati vitát illeti, itt persze másképp állnak a dolgok. Az ellenzék itt kiadhatja minden mérgét és haragját; neki éreztheti, ha akarja, a szenvedélyesség gyepelőit.

Csak hogy tulajdonképen ez is hiába való küzdelem. Valamely javaslat sorsa nem ettől függ; ép oly kevésbé függ tőle a kormány sorsa. A legrosszabb, ami belőle eredhet, az időfeccsérítés és ebbe úgy, ahogy már bele kell élni magukat. Az új országgyűlés legközelebbi perspektívája tehát nem mutat lényeges zavarokat és akadályokat, itt ott ám forduljanak elő éles összejúzócsékek, de komoly események nincsenek jelezve.

Egy nagybecskereki ember Amerikában.

Nagybecskerek, decz. 7.

Vettük a következő sorokat:

Tekintetes szerkesztő ur!

Tekintettel arra, hogy minden e vidékbeli, sőt merném mondani, szélesebb körben is nagy érdeklődésre igényt tartható, itt elfekvő levelem, Varga Ferenc hazánk fiának, kötelességemmel teszi azt, hogy én az ő fiatalkori barátaival és mindazokkal, kik ő róla megemlékeznek, szívélyes üdvözlét tudassam, — én ezen megkeresést úgy vélem legjobban teljesítettnek, ha azon kérelemmel fordulok a tek. szerkesztő urhoz, hogy e levelet szószzerű szövegében a „Torontál“-ban közölni sziveskedjék.

Igy az üdvözlések is eljutnak azokhoz kiket szeretve tisztelt öreg barátom, név szerint fölemlített, — de azok mindegyike kivetheti a maga részét, ki szeretet és ragaszkodással emlékezik meg arról, ki 47 évi elszakadás után is oly tökéletesen bírja még nyelvünkét és oly lángolóan szereti még szülőföldjét, hazáját.

Sziveségeért fogadja előre is tekintetes uraságnak becső köszönetemet, melylyel vagyok lekötözött tisztelő híve

N.-Becskek, 1896. december hó 7-én

Menczer Lipót.

Leon, Iowa, nov. 19. 1896.

Mélyen tisztelt, szeretett Barátom!
Becsés és igen kedves baráti soraidat még szept. elején megkaptam s kimondhatlan örömmel olvastam keresztül, most már élvezve azon érzelmeket, hogy a sors megengedte érci azon örömet, hogy baráti jobbotat szoríthattam a alkalmam volt megismerkedni veled és tisztelt családdal s most már midőn a néma sorokban fölkereslek, kedves képeitek elevenen állanak előttem. Jól eszik tudni, miként te is, kedves jó barátom, gyakran emlékezel reánk. Becses soraidban tudattad velem, miként európai utadból csak október végén fogsz hazatérni, azért nem válaszoltam rögtön, s hogy csak most küldöm soraimat, oka, miként a jelenlegi elnökválasztás

A „TORONTÁL“ tárczája.

Őszi estén.

Őszi estén, sötét borús éjfélen,
Álom gyötört... szomorú volt végtelen.
Azt álmodtam, kit imádok nem szeret,
Azt álmodtam, kitépte a szívemet.

Jaj énnekem! való lett az álomból,
Istenem! mért szakítál el babámtól?
Mért, hogy nincsen senki, aki szeretne?
Miért nem szán meg a magas ég istene?

A tél után föléled a virág is,
Új levelet hoz a száraz faág is.
Hej de félek, fájdalomtól a lelkem
Nem gyógyul meg soha többé — sohasem

Aliquis.

A falu doktor bácsija.

Aki az orvosi élet csinját-binját ismeri és ezen küzdésteljes nehéz életpálya viszontagságaiba betekintéssel bír, éppen nem fog csodálkozni azon a pesszimizmus felé hajló nézeteken, amelyek ezen rend tagjai közt észrevehetők.

A sok és kitartó nehéz tanulás után az orvos az, ki az összes intellektuális foglalkozásu egyének között legkésőbb vergődik önállóságra s akkor is többnyire a nagy önfeláldozást és önmegtágadást igénylő foglalkozása csak ritkán nyújt neki kellő anyagi kárpótlást s folyton embertársainak szenvedésein enyhítendő vajmi kevés ideje marad önmagával s családjával tördölni.

Addig, míg őt a legnemesebb intencziók vezérlik s a humanizmus zászlaját lobogtatja, bőven van alkalmá mindennap az életet a leg-sötétebb oldaláról szemlélni s mindezek dacára el nem csügged, hanem kitartással remélve halad göröngyös pályáján.

S ha mindezekhez még a közönség részéről elég gyakran tapasztalható közömbösséget vesz-szük, úgy bátran tekinthetjük az orvosokat a szenvedő emberiség jótévőinek. A „dat Galenus opes“ régi közmondás megszűnt igaznak lenni s a véghezvitt jótett tudatában rejlő erkölcsi erő tartja fenn az orvosokban a nemes gondolkodást. Mindezeket sokkal súlyosabban érzi a falun működő orvos, hol gyakran kellő méltatásban csak azért nem részesülhet, mert nincs aki hivatalosa magasztos voltát felismerne, mert gyakran ő képezi a környezete körében a tudomány és műveltség kimagasló, de elszigetelt oázisát.

Mindezekből kifolyólag készséggel közöljük a rendelkezésünkre bocsátott New-York medical Journal egyik számában olvasható pár sort, a mely először a Christian Herald-ban jelent meg, annak igazolásul, hogy a jobb érzésűeknél még az olyan államban, mint a minő az éjszakamerikai Egyesült Államok, hol a „struggle for life“ annyira ki van fejlődve, a hálás elismerés az orvos iránt nem hiányzik.

De álljon itt a czikk maga.

A falusi doktornak annyi bajjal, vesződséggel kell küzdenie, szerencse, hogy legalább nem nélkülözi a szeretetet. Minden ajtó nyitva van előtte. Palota és kunyhó egyaránt szivesen fogadja. Utján a kis gyermekek ujjongva szaladnak eléje s az öregek, a kik már járásáról

megismerik, feltekinének, hogy köszöntsek: ön az doktor ur?

Családunk és a sir között ő áll, hogy vissza üzze a veszedelmeket. Nincs is senki, a ki iránt olyan bálát éreznék, mint ő iránta. Ő adja vissza a megvakultnak a szemét, a megsántultnak lábait, utját azoknak áldásai hintik be, a kikkel jót tett.

Nagy szomorúság sulyosodott egyszer a mi otthonunkra. Minden reményünk oda volt. Az orvos négyszer jött el egy nap. Gyermekeink eldobták játékszereiket, lábujhegyen járva mocsazanni sem akartak. Milyen zajt ütött az óra ketyegése s hogy nyikorgott a padló, pedig úgy vigyáztunk! Ejjelre az orvos nálunk maradt. Minden tudományát összeszedte, hogy betegünkön segítsen. Végre a szenvedő megnyugodott, csöndes, édes álmorult reá. A doktor mosolyogva tekintett fel s így szólt: „a válságon túl vagyunk“.

S azután a mint betegünk ott ült a kerti széken, a támogató párnák között, — a mint a déli is rózsalevéllal kedveskedett, sápadt örczája mellé, a gyermekek mesei virágokat hoztak a lábadozóknak s a kis Bertánk magas sarkában ott ült anyja mellett s fésülte haját: visszatért a boldogság a mi házukba. A mikor az öreg falusi doktor bácsit kikísértük kocsijához, egyikünknek sem jutott eszébe, hogy el van törve a hágszó s hogy a ló sánta.

Akkor láttuk először világosan, hogy milyen szép az, orvosnak lenni. Szeressétek az orvosaitokat. Nem halmozhatjátok el őket annyi jóval, a mennyit meg ne érdemelnének.

A hivatalos melléklet 237. számával.

elfoglalta minden perczeinket. Ily választásunk nem volt 1860. óta. Sőt némely tekintetben ez még keserűbb volt. Akkor az észak csaknem egészen egy volt az unió mellett; de ez évben a demokrata párt többsége, de nem az értelmes része, egyesült az ugynevezett nép párttal, mely kizárólagosan a határtalan szabad ezüst veretést tűzte ki párti elvül. A rep. párt pedig a mellett harcolt, hogy mindaddig míg egész Európa az aranyat ismeri el, mint standard pénzt, mi egyedül nem fogadjuk el a szabad ezüst pénzt 16 to 1 ratióval, jelenleg az ezüst bullion ára 53 cent lévén, hogy mégis a mi ezüst dollárunk 100 cent értékben aranyba váltható, ezt csupán a mi kormányunk teszi azzá; de mihelyest az ezüstöt szabadon verethetnék, a kormány nem lenne képes jót állani a beváltásért. S mi a mellett harcoltunk, hogy erre szükséges az internationalis egyetértés. Az ezüstpártiak fölláztatták az adós osztályt, különösen azzal kecsegtetve, hogy több pénz lesz, s hogy az adós 50 centtel fogja visszafizethetni 100 centes adósságát. A harc kemény, keserű volt. Bryon jeltöltjük beutazta az egész Egyesült államokat, szónokolt, lázított; de szerencsénkre, mint már tudjátok a lapokból, Mac Kinley győzött egy millió szótöbbséggel, kapván 272 electori szavazatot. Így, ami pénzi állásunkat illeti, levertük őket. Most már arra van szükségünk, hogy a tariff fölemelésevel elegendő legyen jövedelmünk. Mert mi egyenest egy fillért sem fizetünk az egy. kormány részére. Mi kénytelenek vagyunk pártolni a saját gyaráinkat stb., mert mi a munkát sokkal magasabban jutalmazzuk, így képtelenek volnánk egyenlőségbe tenni magunkat az európai országokkal. A ház többsége republicanus; de a senatusban nem lesz többségünk, így kérdés, mit leszünk képesek kivívni, míg a senatus is republicanus többségű lesz. Látom a magyar lapból, miként Nálátok is meg volt a választás, s hogy a kormánypártiak nagy többségben vannak. Nem csoda, midőn a szabadelvű párt maguk közt veszekszik és Kossuth Ferencz párbajt vív Ugronnal. Es nem igen jól szól a párt erősödésére. Ha leszel szives soraidal megörvendeztetni, kérlek, ird meg, meg lőne Dániel Pál választva? Alkalmam lévén vele megismerkedni, érdekel, győzött e? Mi a megyei hivatalokat elvesztitük, azonban ez nem sok. Csak hogy az elnököt megválasztottuk, s az alsóház nagy többséggel republicanus. Iowa egy a legjobb államok közül, mind 2 szenatorunk s 11 képviselőnk, mind republicanusok, úgy az egész állam is.

Kérlek add át legszivesebb üdvözetemet Kovács Gusztó, Vécsey István, Virányi, Mihály, Lászlófy kedves barátainknak s mindazoknak, kik reánk szivesen emlékeznek, s ha alkalom lenne, kérlek add át mély tiszteletemet a nekem feledhetlen Gyertyánffy és Daniel család minden tagjának, mélyen tisztelt nődek, s olykor-olykor emlékezzetek meg, kit a sors imádott hónapját elszakított

szerető honfitársatokra
Varga Ferenczre.

HIREK.

Tájékoztató.

December 10. Pancsova v. közgyűlése.
December 10. Pancsova v. közig. bizottsági ülése.
December 12. és 13. Megyei áll. vál. ülés.
December 14. Közig. bizottság ülése.
December 19. Rendkívüli megyei közgyűlés.
1897. Január 9. Nőegyleti táncmulatság.
1897. Január 16. Athléta bál.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

Lapunk legközelebbi száma a holnapi ünnep miatt szerdán este 6 órakor jelenik meg.

— **Inmaculata.** Holnap ünnepli a katolikus egyház egyik legszebb Máriaünnepét, a szeplőtlen szüz fogantatásának napját, mely alkalommal az istenitisztelek sorrendje a rendezes marad.

— **Ünnepelt plébános.** Leikes ovációk tárgya volt a napokban Grabácson Horváth József lelképásztor, kit csak nemrég neveztek ki fehértemplomi plébánosá. A község tiszteletere fényes lakomát rendezett, melyen száznál többen vettek részt. Az ünnepeltet legelőször Neurohr József köszöntötte fel, hangsúlyozva, hogy minnyire fáj mindnyájuknak elbucszni attól a férfutól, a ki ittléte alatt mindenkivel meg tudta magát kedveltetni. Fischer Géza jegyző hasonlértelenben beszélt, mikor a község érzelmét tolmácsolta. Megható volt Neurohr Margit és Eis el Margit kisasszonyok bucsuzása s, kik mint a plébános volt tanítványai mondták neki még egy utolsó isten hozsádot.

— **Eljegyzés.** Pázmán József tor. vásárhelyi tanító eljegyezte Pauliny Károly pancsovai áll. tanító leányát, Karolin kisasszonyt, tor. vásárhelyi tanítónőt. — Schmidt József módosi m. kir. adótitást eljegyezte Stock Gizella kisasszonyt Nagy-Teremiárról.

— **A torontáli h. 6. vasutak bérletjegyei.** A torontáli helyi érdekű vasutak igazgatósága elhatározta, hogy 1897. évre a torontáli helyi érdekű vasutak összes vonalára érvényes névre s óló és fényképpel ellátott bérletjegyeket bocsát ki, még pedig az I. osztályban való utazásra 400 koronáért, a II. osztályban való utazásra 300 koronáért és a III. osztályban való utazásra 200 koronáért. Ezen bérletjegyek f. évi december hó 15-től kezdve az egész évi bérletösszeg lefizetése és egy fényképpel beküldése mellett a torontáli helyi érdekű vasutak üzletigazgatóságánál kiválthatók.

— **Elítélt szerkesztő.** A pancsovai kirtörvényszék két napig tartó végtárgyalás után Horváth Xavér hirlapíró három rendbeli és sajtó utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés miatt 8 napi fogháras és 30 frt. pénzbüntetésre ítélte. Ez ítélettel Rakicsics Sándor rendőralkapitány kapott igazságtalan megtámadtatásáért elégtételt. Horváth felebezzéssel élt és azt kérte, hogy az ügyiratokat tegyék át Rakicsics városi alkaptány fegyelmi hatóságához, mert az ítélet indokaiban kimondták, hogy Rakicsics a Horváth által szellettett ügyben fényleg szabálytalanságot követett el, melynek folytán egy ártatlan ember 10 napig ült.

— **Szegény gyermekek öröme.** Lélekemelő szép ünnepélyt rendezett szombaton este a magyar-utcai Schmidt vendéglőben az ott összejönni szokott asztaltársaság. E szerény asztaltársaság, melynek elnöke Bieber Károly nyomdász, azzal lépett a nyilvánosság elé, hogy célja megvalósításaképen a tagjai által, kik nagyobbára munkások, a hetenként 5—5 krajczárból összegyűjtött összegből tizenegy iskolagyermeket ruházott föl tetőtől talpig meleg ruhával. 5 leány és 6 fiu kapott téli ruhát; közülök 8 katolikus, 2 zsidó és egy szerb. Az ily humanus és igazifelebaráti szeretetet tanúsító cselekedet megható örömmel vesztük tudomásul. A ruha osztása után a gyermekeket megvendégelték, mely alkalommal a községi iskola tantestülete nevében Szegfű Sándor tanító meghatóan mondott köszönetet a nemes törekvésű asztaltársaságnak. Adja Isten, hogy az asztaltársaság még igen sokszor gyakorolhasson hasonló jótéteményt.

— **Egy színigazgató házassága.** A szegedi színház igazgatója, Makó Lajos tegnap esküdtött örök hűséget Aradon Abray Aranka kisasszonynak. Az esküvő délután folyt le fényes násznép jelenlétében, az új házaspár pedig a lakoma után Szegedre utazott. A szintársulat is melegen üdvözölte igazgatóját és ifju nejét és értékes nászajándékkal lepték meg őket.

— **A verseczi színiévad.** Levelezőnk írja A verseczi színiévadra a bérletgyűjtéseket már megkezdte a magyar nyelvterjesztő egyesület, és eddigelé körülbelül 6—700 forint iratott alá. A színiévény megkezdése tekintetében az egyesület tárgyalásokat folytat a fehértemplomi társas-körrel arra nézve, hogy Lugosról oda menjen előbb a társulat s csak azután jöjjen át Verseczre. A sorrend ezen megváltoztatását azon kényszerítő körülmény követeli, hogy a verseczi vígadóban épített színpadot, — mely egyetlen színházi helyiség városunkban — a bérlők a farsang folyamán nem hajlandók, vagy csak igen magas áron átengedni. A fehértemplomiak hazafias készséggel segítik ki szintársulatunkat e kellemetlen kalamitásból.

— **Halálozás.** Budapestről azt a hirt vettük, hogy ott a lipótmeezi országos tébolydabaa dr. Noszagh Pál, az állami központi főpénztár hivatalnok, Leitich Antal zombolyai polg. iskolai igazgató veje, hosszas, súlyos szenvedés után meghalt. A megboldogult hült tetemei a tébolyda halottas házából a budai németvölgyi sírkertben örök nyugalomra helyeztetek. Tisztársai, kik szép számmal jelentkeztek barátjuk végtisztességén, szép koszorut helyeztek a megdicsőült fényes koporsójára és testületileg kísérték ki barátjukat utolsó földi útjára. A budai ág. h. lelkész megható beszéde könnyekre fakasztotta a jelenlevőket. Legyen könnyű a föld a megboldogultnak.

— **Járványok Nagyszentmiklóson.** Levelezőnk írja: Nemcsak a kemény hidegek miatti félelem s a téli szükséglet elégtelensége, de a már mintegy 2 hét óta fellépett hastífusz is

ijeszi a lakosságot. A járvány úgy látszik nem akar muló lenni, mint eleinte vélték, hanem egyre jobban terjed. Egyelőre ugyancsak egy kisebb szegénylakta városrészben fordult elő a baj, de egy esetben az egész család — egy szegény csizmadia, neje és két gyermeke — kerültek a barakkba, mivel otthon nincs kellő ápolásuk. Ugyancsak az utóbbi napokban a gyermekek réme, a roncsoló toroklob is pusztít, melynél már halálos kimenetelű eset is mutatkozott. A hatóság természetesen megtesz mindennemű óvintézkedést a járványok elfojtására.

— **Egy millió jótékonycélra.** Aradról írják: Egy teljes millió forintról van szó, melyet egy nemesszivű aradi nő ajánlott fel a humanitás és emberzeretet céljára. Fischer Eliza, az aradi ugynevezett „Arena-udvar“ tulajdonosa, összes vagyonát, melyet egy millió forint értékűre tesz, egy Aradon létesítendő izraelita leányárvaház alapjául ajánlotta fel. A nagylelkű adományozó rendelkezése szerint halála után a vagyonból négyszázezer forint kihatandó s abból egy birtok lesz vásárlandó olyan célból, hogy annak jövedelme a létesítendő leányárvaház növendékeinek ellátására és kiházasítására fordíttassék. — A vagyon többi részéből felépítendő lesz a nagyszabású leányárvaház, melyben a felveendő izraelita árvaleányok teljes oktatásban és kiművelésben részesülnek és férjhezmenetelig elláttnak. Ha azonban az árvaleányok valamelyike nem akarna férjhezmenni, az alapítónő intézkedéséből élte fogytig az intézetben maradhat, mint e célra is berendezendő menhelyen. A férjhez menő árvaleányok mindenikének ezer forint kiházasítási járulékot rendel az alapítónő kifizetni.

— **Dankó Pista Torontálban.** Szentmiklós-ról írják: Az országos híru népdalköltő, Dankó Pista társulatával a napokban hangversenyt rendezett Nagyszentmiklóson. Dankó, mint ismeretes, azt az eredeti módját választotta újabb szerzeményei bemutatására, hogy egy daltársulatot szervezett, amelylyel azután nemcsak a melódiát, hanem a szöveget is megismerteti és sokkal közvetlenebb hatást ér el, mintha pl. csakis zenekarral mutatná be nótáit. A hangversenyen itt is szebbnél-szebb magyar dalokat hallottunk abból az eredeti, magyaros, esztoraya nélküli formából, mely Dankó dalait általában jellemzi és előnyösen különbözteti meg azokat a műdaloktól. Az ő nótái csakugyan olyanok, mint amilyenek a nép ajkán támadnak és a szövegeük is, — többnyire Pósa költői tollából származván, — egészen az eredeti, igazi magyar népdalnak benyomását kelti. — Igen jó hangú tenoristája van Dankó daltársulatának és ez a körülmény mindenesetre emeli a dalok hatását. A hangverseny ellen a közönség szempontjából legfeljebb azt az egy kifogást lehetne emelni, hogy egy hosszú estét betöltő programnak — bármily gyönyörűek is a dalok — mégis némileg egyhangú folytonosan és többnyire szomorú népdalokat hallgatni. Ez azonban semmit sem von le abból az igazságból, hogy Dankó csakugyan genialis népdal poéta, a kinek a népdalhoz igazi érzéke van, a mit különben is elegendő bizonyít, hogy ő maga népies jellegű verset is szépen tud írni. Dankó bejárta azonkívül még ugyszólván az összes felsőtorontáli német községeket, hol mindenütt határtalan lelkesedéssel fogadták a koncertjeit.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Polgári asztaltársaság“, mely szegény gyermekek felruházását tűzte ki célul, ezúton mond köszönetet mindazoknak, kik e jótékonyaság legnemesebb céljának előmozdításához bármily osekély adománnyal hozzájárultak.

Színház.

Fedora.

Daróczy Ilka jutalomjátéka.

Öszinte örömmel konstatáljuk, hogy annyi szomorú este után a színház szombaton végre megtelt, s hogy Daróczy Ilka, a jutalmazandó, egyik legfényesebb diadalát aratta a nagy Sára kedvencz szerepében. A becskereki közönség a hét hélig tartó szezonban megismerte e derék színész nő kiváló tehetségét, becsüli kitünő alakító képességét, méltányolja előzőkenységét, melylyel szerepkörétől távolesó sze-

repek eljátszására is vállalkozik, s azt, hogy ezeket époly ambícióval játssza mint a legnagyobb szerepeket (amit a társaság fiatalabb tagjairól nem lehetne mindig állítani); s végül dicséri benne azt, hogy szerepeit mindig kifogástalanul tudja, ami egy vidéki színésznőnél szintén nem mindennapi jelenség. Egyszóval Daróczy Ilka méltán megérdemli azt a tüntető rokonszenvet, melylyel a közönség szombaton elhalmozta, s mely külsőleg is kifejezést nyert virágadományokban és egy — se lyemtoiletben.

Fedorája igen jó volt. A bosszu és szerelem e sajátos vegyülékét, melyek Fedora jellemét alkotják, egyszerű nemes eszközökkel fejezte ki. Peterdy kitűnő partnere volt. Oly tartalmasan és minuciósan kidolgozott Ipanoffot mutatott be, minőt nálunk csak ritkán lehet látni. Mindkettőjüket ismételt taps jutalmazta, különösen a mesterien eljátszott negyedik felvonás után. Kisebb szerepekben jól megállták helyüket Tuboly Klementin, Havasiné, Bérczi Mari, Bátor, Lángh, Miklósi, Sárdy, Gööz Aranka.

Felhő Klári.

Rátkay e kitűnő darabja fényes tanúsága annak, hogy lehet népszinműben is újat mondani, bármennyire tették is tönkre Tóth Ede utódjai e tősgyökeres magyar műfajt. Mindig köszönettel vesszük, ha az igazgatók a mi léha ujdonságaink helyett, visszanyulnak ahhoz az irodalomhoz, mely erősen fog még állni, ha a most divatban levő írók neveit sem ismerik már. Sajnos, hogy a közönség nagyobb része nem így gondolkozik, különben nem maradhatott volna a színház tegnap oly ijesztően üres, aminőnek még vasárnap sohasem láttuk. Pedig az előadás maga is jobb sorsot érdemelt volna. Ligeti Mari (Klári), Daróczy Ilka (Viola Éva) és Peterdy (András) oly összjátékot nyújtottak, amilyenre egyhamar nem emlékszünk. Mindhármán derekasan rászolgáltak azokra a tapsokra, melylyel a közönség megkapó játékkukat jutalmazta. Koncz (Ferkó) minden igyekezete dacára sem játékaival, sem énekével nem tudott hatást kelteni. Miklósi kuplóját zajosan megtapsolták. Jó alakításokat nyújtottak még Sárdy, Havass, Lánghné és Bátor.

Kulisszák mögöl.

Azon kezdekem a héten, hogy a közönség nem igen érdeklődik a becskerei szinművészet iránt. Nem tudom, hogy a társulatban, vagy a közönségben keressem e a hibát, de elég az hozzá, hogy gyakran megtörténik, hogy valamelyik operette finalejában a szinpadon több a szereplő, mint a nézőtérben a közönség.

Nem csoda azután, ha a direktor elkecsereedik. Valamelyik színházi befentes meséli, hogy Peterdy Sándor a héten már annyira el volt keseredve, hogy egy kétezer forintos kriptát rendelt magának...

Apropos közönség...

„Felhő Klári” előadása alatt történt, hogy a második felvonás után egy idegen vetődött föl a kulisszák mögé. Az ügyelő szeme rögtön észreveszi a jövevényt s az ügyelők szokásos udvariasságával megszólítja:

— Mit keres kérem a szinpadon? Nem tudja, hogy ide idegeneknek tilos a bemenet.

— Bocsánat uram — hebegte rá a megremült idegen, — azért jöttem fel a nézőtérrel, mert féltém ott — egyedül lenni.

A társulat egyik énekesnője, hogy melyik, az nem tartozik szorosán a dologhoz, két napi szabadságot kért a direktortól. Pestre akart felugrani, privát ügyek szölitették a fő és székvárosba. A direktor erre a következő levelet küldte az énekesnőhöz. Hogy melyikhez, az nem tartozik szorosán a dologhoz.

Tisztelt nagysám!

Nagyon hideg van. A vonaton nagy a lég-huzam és így könnyen náthát kaphatna, vagy berekedhetne. Saját érdekében tehát nem adom meg a kért kétnapi szabadságot. Üdvözli jóakarója Peterdy.

U. i. Hogy el ne felejtsem, jó lesz, ha a „Böregér” legközelebbi előadására egy kissé begyakorolja Adélt, mert alighanem szerepcsere lesz. — Ah milyen direktor! sóhajtott fel az énekesnő, hogy melyik, az nem tartozik szorosán a dologhoz, — mennyi jóakarattal van eltelve irányomban. Nem ártana valamivel kisebb jóakarattal s valamivel nagyobb gage...

Nem közönséges bókot hallottam valamelyik nap ott a kulisszák mögött.

— Nagysám — szólott valaki — csodálom már a mély hangjait, ámultam már a magas hangjain, a középregiszter is pompás. Még csak egyet szeretnék hallani.

— Nos?

— Hogyan — hortyog.

Van az operette ensemblenek egy tagja, aki roppantul szeret alakítani. Az ő „Griffi”-je örökre feledhetetlen marad a becskerei közönség előtt.

Valaki elnevezte — jellemtenoristának.

Most pedig szölok a nőikarról, azokról a csábító, lenge angyalokról, akik voltaképpen a becskerei színházban — nincsenek.

Hát akkor minek is vannak kóristánok a világon s ha vannak, miért nincsenek.

Hilarius.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 7-én.)

Budapest, decz. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén megkezdte az indemnitv-törvényjavaslat tárgyalását. Hegedüs Sándor előadó rövid beszéd kíséretében, melyben kifejti azon okokat, melyek a kormányt a törvényjavaslat benyújtására készítették és melyben szembe száll azon felfogással, mintha az a bizalmi kérdéssel összefüggésben volna, elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Komjáthy Béla a Kossuth-párt nevében nyilatkozik, kijelentvén, hogy a javaslatot nem szavazhatják meg azon kormánynak, melynek politikáját rosszalják. Amért a kormány iránt bizalmatlansággal, viseltetik egyrészt az, hogy a kormány az 1867. évi kiegyezés alapján áll, másrészt pedig, hogy a választási visszaélések következtében megalakított jelenlegi Ház nem is gyakorolhatja jogszerűen parlamenti jogait. Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a parlament tekintélyét sértő kifejezéseket ne használjon; a Ház tekintélyét saját érdekében kell, hogy megóvja.

Ezután a nemzetipárt nevében Makka falvai Géza protestál azon körülmény ellen, hogy az új Ház nem tárgyalja először a választási javaslat tárgyalását. Kijelenti, hogy a párt fenntartja magának azt, miképpen a bizalmi kérdés és a választási visszaélések tekintében annak idején nyilatkozzék, a szőnyegen levő javaslatot pedig nem fogadja el.

Szalay Károly a volt Ugron-frakció nevében nyilatkozik; (közbeszólás jobbról: Melyik pártot képviseli? Élénk derűség.) és a javaslatot nem fogadja el. A néppárt nevében Major dr. szintén nem szavazza meg az indemnitv; pártja majd alkalommal fogja a helyzetet ecsetelni. Péchy Tamás pártonkívüli hasonlóan nem járul hozzá a törvényjavaslatához.

Ezután Lukács pénzügyminiszter emelkedik szólásra és polemizál az ellenzéki szőnokokkal. Óvást tesz az ellen, mintha állampénzeket választási célokra használtak volna fel. A Ház többsége ezután az indemnitv-re vonatkozó törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadja, mire az elnök az ülést bezárja.

Iskolaavató.

Budapest, decz. 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délelőtt 10 órakor tartotta a pesti izr. hitközség új elemi és polgári fiúiskolája díszes közönség jelenlétében felavató ünnepélyét.

Árviz Kolozsvarótt.

Budapest, decz. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kolozsvaróttól jelentik, hogy a Szamos kiöntése következtében ismét néhány külvárosi utca került víz alá. Igen sokan elköltöznek a városból, hogy megmeneküljenek a nagyobb veszedelemtől.

Gyilkosság a fővárosban.

Budapest, decz. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A csengeri-utcai gyilkosság ügyében a legutóbbi időg semmi fordulat nem állott be. A jammó énekes és az 52. gyalogezredbeli katona igazolták alibijüket és így a rendőrség most más irányban nyomoz.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 7. (A becskerei Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.12—13, tengeri május—juniusra 3 97—98, zab tavaszra 5.93—95, repeze 11.20—30. Buzában a kínálat gyenge, a malmok tartózkodóak. Forgalom 8.000 mm. Vaggon áru csak 2—5 krral olcsóbb, de azért elhelyezhető.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak. (A. Uj személydijszabás életbeléptetése a kecskeméti—tiszzaughi h. é. vasuton.)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint f. év december hó 1-től kezdve a kecskeméti—tiszzaughi h. é. vasuton új személy- és podgyászdíjszabás lép életbe, melylyel a megnyitás napján életbe lépett díj szabás érvényen kívül helyeztetik s melynek menetdíjai némi fölemelést szenvednek. Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengeri-utca 33. sz.) 10 krért kapható.

Budapest, 1896. október 4-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Városi színház.

Nagy-Becskek, hétfő 1896. december 7-én

Ligeti Mari jutalomjátékául:

BÖREGÉR.

Nagy operette 3 felv. Írták: Hoffer és Genée. Fordította Vezéri Ödön. Zenéjét szerző: Strauss J. (Rendező: Lángh. Karnagy: Kun.)

Kezdeté este fél 8 órakor.

Hirdetések.

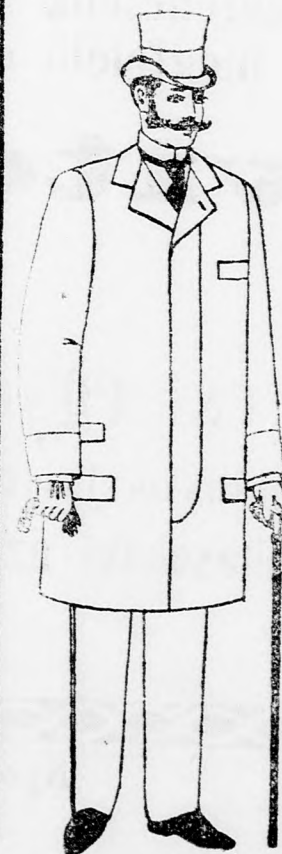
Karácsonyfák

kaphatók

Rósa Bélánál,

Nagybecskereken.

1113—31

Felöltök dus választékban, 8 fttól 25 frtig, minden darabon nyomott szabott áruk. Kovács Gedeon, Nagybecskerek, legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás.

